

نگاه بیرون

جرقه انتفاع اقتصادی اروپا از بازگشت ایران به جامعه جهانی



ترجمه: شهرام زربدار

● حسن روحانی، رئیس‌جمهور ایران، روز سه‌شنبه در اجلاس اقتصادی ایران و ایتالیا شرکت کرد. این اجلاس قبل از دیدار روحانی با پاپ فرانسیس برگزار شد. در همین حال جمهوری اسلامی در حال بازسازی پیوندها با غرب است و در این سفر، مهر توافق‌های اقتصادی چندمیلیارد دلاری را همچنان‌که تحریم‌ها لغو می‌شوند، زده است. مقام‌های ایتالیایی گفته‌اند قراردادهای امضا شده، اواخر روز دوشنبه در رم، به ارزش ۱۷ میلیارد یورو (۱۸/۴ میلیارد دلار) است. در صدر این قراردادها، قرارداد پنج میلیارد یورویی شرکت خط لوله «سایپم» است که سهامش در روز دوشنبه در میلان، ۱۸/۵ درصد رشد کرده است. انتظار می‌رود دستور خرید عمده هواپیماهای مسافربری ایرباس برای ایران از سوی فرانسه تأیید شود و به‌همراه آن، قراردادهای سابق ایران با خودروسازان فرانسوی پژو و رنو دوباره برقرار شود.

روحانی روز دوشنبه گفت با پیام «آماده برای تجارت» در اولین سفرش به خارج از کشور، پس از اجرای برجام (توافق هسته‌ای ایران با ۵+۱) به اروپا آمده است. او گفته: «بازار ایران به سرمایه‌گذاران ایتالیایی و اروپایی فرصت می‌دهد خود را در سراسر منطقه تثبیت کنند. مآته او رزی»، نخست‌وزیر ایتالیا، گفته است: «ما اولین توافق را امضا کرده‌ایم، اما در آغاز جاده‌ای دراز هستیم». رنزی گفته، ما درباره تلاش‌هایمان برای خاتمه‌دادن به جنگ در سوریه و نبرد علیه گروه داعش با رئیس‌جمهور ایران بحث و مذاکره کرده‌ایم. اگر ما می‌توانیم درباره مسئله هسته‌ای به توافق برسیم، می‌توانیم در مسئله سوریه هم به توافق برسیم. ما می‌توانیم باید به توافق برسیم».

روحانی روز سه‌شنبه از وایتانک دیدار کرد، انتظار می‌رود، پاپ فرانسیس نگرانی‌هایش را درباره حقوق بشر و مجازات اعدام در ایران تکرار کند، همچنان که از روحانی خواهد خواست برای حفظ و حراست از مسیحیان در خاورمیانه کمک کند. رئیس دولت ایران به‌همراه بیش از یک صد نفر از وزرا، مقامات و تجار ایرانی به فرانسه پرواز می‌کند. سفر به فرانسه، برنامه دیگر او در اولین سفرش به اروپا به‌عنوان رئیس‌جمهوری اسلامی ایران است.

روحانی ۶۷ساله، استاد دانشگاه و دیپلمات سابق که او را یک پراگماتیست می‌دانند، در سال ۲۰۱۳ با شعار خاتمه‌دادن به تحریم‌ها و بهینه‌سازی روابط با غرب، به‌عنوان رئیس‌جمهور ایران انتخاب شد. سفر او یک هفته پس از اینکه توافق هسته‌ای بین تهران و قدرت‌های جهانی به روز اجرا رسید، انجام می‌شود. اجرای این توافق‌نامه به ایالات متحده و اتحادیه اروپا اجازه می‌دهد لغو موانع اقتصادی را شروع کنند که به‌دلیل برنامه هسته‌ای ایران وضع شده بودند؛ تحریم‌هایی که مدت زیادی است جلوی رشد اقتصادی ایران را گرفته‌اند.

روحانی قبل از شروع سفرش، روز دوشنبه در فرودگاه مهرآباد به خبرنگاران گفت: «ما در گذشته روابط دوستانه‌ای با ایتالیا و فرانسه داشته‌ایم و مایلیم روابط خوب خود را با آنها ادامه دهیم». او همچنین گفت قراردادهای مهمی با پژو و رنو در دستور کار است و شرکت‌های اروپایی برای بازگشت به اقتصاد ۴۰۰ میلیارد دلاری ایران با چهارمین ذخایر نفتی جهانی و بازار مصرفی ۸۰ میلیونی تلاش می‌کنند. ایران ایر، هواپیمایی ملی جمهوری اسلامی، روز یکشنبه گفته برای نوسازی ناوگان مسافربری هوایی‌اش که به‌دلیل تأثیر تحریم‌ها، مشغول مبارزه برای ادامه موجودیتش بوده، ۱۲۴ هواپیمای ایرباس خواهد خرید. این معامله به‌تنهایی منافع اقتصادی کلانی را که بازگشت ایران به جامعه بین‌المللی را در پی دارد، نشان می‌دهد. به‌ویژه برای شرکت‌های تولیدی و مهندسی اروپایی این بازگشت منافع زیادی خواهد داشت. قرار بر این است که پژو یک خط تولید اتومبیل با مشارکت ایران خودرو در ایران برپا کند. این قرارداد، زنده‌کردن دوباره شراکت با ایران‌خودروست. قبل از اینکه پژو در سال ۲۰۱۲ خود را کنار بکشد ۴۷۳هزار خودرو تولید کرده و فروخته است. رسانه‌های ایران گزارش داده‌اند این قرارداد شامل سرمایه‌گذاری ۵۰۰ میلیون یورویی نیز می‌شود. شرکت‌های ایتالیایی از نخستین شرکت‌هایی بوده‌اند که با یک هیات اقتصادی پرشمار در ماه نوامبر سال گذشته از تهران دیدن کردند و ۵۰۰ شرکت ایتالیایی نیز در اجلاس اقتصادی روز سه‌شنبه که روحانی در آن حضور داشته، برای مشارکت اعلام آمادگی کرده‌اند. در گذشته ایتالیا بزرگ‌ترین شریک تجاری اروپایی ایران بوده است، اما به‌دلیل اعمال تحریم‌ها، به مرتبه و مقام پنجم سقوط کرده‌اند.

هواپیمایی ملی ایتالیا، «آیتالیا»، روز دوشنبه گفته است پروازهای رم- تهران خود را از چهار پرواز در هفته، به هفت پرواز در هفته و روزی یک پرواز ارتقا خواهد داد. این افزایش پروازها بین رم- تهران به‌دلیل افزایش تعداد مسافران تجاری و توریست رخ داده است، اما در میانه هجوم شرکت‌های بین‌المللی برای تملک قطعه‌ای از یک اقتصاد ایران، گروه‌های دست‌راستی از این می‌ترسند که مسئله حقوق بشر و آمار بالای مجازات اعدام در ایران به فراموشی سپرده شود.

ایتالیا یکی از کشورهای اروپایی است که در چهار دهه اخیر، همه سعی خود را کرده است تا درهای گفت‌وگو با ایران را باز نگاه دارد. موضوع وقتی قابل‌توجه‌تر خواهد بود که توجه داشته باشیم ایتالیا، با وجود آنکه عضو ناتو است و نمی‌تواند بدون موافقت متحدان خود در این‌سو و آن‌سو اقیانوس، به‌ویژه در زمینه سیاست خارجی و دفاعی، تصمیمات مستقل اتخاذ کند، همواره کانال‌های ارتباطی با ایران را حفظ کرده و حتی در سال‌های تحریم، نهمین طرف تجاری ایران در سطح جهانی و دومین طرف تجاری اروپایی ایران باقی مانده است.

این کشور در همه این سال‌ها تلاش زیادی کرده است تا فضای گفت‌وگو بین ایران و جهان باز بماند. در ایتالیا یک سنت دیپلماتیک بسیار قوی وجود دارد - به‌ویژه از جنگ جهانی دوم به بعد- که خودش را پل بین فرهنگ‌ها، تمدن‌ها و اقوام می‌داند. ایتالیایی‌ها، به‌ویژه در محافل دیپلماتیک، ایران را به‌عنوان یک کشور -با مدینتی فراسوی آرایش سیاسی- بسیار مهم می‌دانند و این نگاه، ریشه‌های تاریخی بسیار جدی دارد.

در طول هزاران سال، ایران و رم روابط بسیار گسترده و عمیقی داشتند. در عهد باستان، حکمران ارمنستان از طرف ایران منصوب و در سنای رم تصویب می‌شد. پس از قرون وسطی و زمانی که قدرت عثمانی در منطقه رو به گسترش بود، حاکمان ایران تلاش کردند از ورای عثمانی، با قدرت‌های پایی در رم و دوک‌نشین ونیز روابط گسترده‌ای برقرار کنند. در دوره صفویه دو کشور روابط بسیار نزدیکی داشتند. چندین هیات دیپلماتیک ایرانی به ایتالیا سفر کردند و گفت‌وگوهای گسترده‌ای بین نمایندگان ایران صفوی و نمایندگان قدرت پایی رم در عهد پائولوی پنجم صورت گرفت. این روابط همچنان ادامه پیدا کرد، درحدی که در عهد قاجار، نماینده شاه ایتالیا به ایران آمد و در خاطرات سفر خود از تفاوت سطح سواد مردم ایران و عثمانی نوشت.

توجه داشته باشید روابطی که ایران و ایتالیا در زمان عثمانی داشتند، شکلی از روابط استراتژیک علیه قدرت‌های رقیب بود. طبیعتا در عهد مدرن به این مسائل استراتژیک، مسائل اقتصادی و فرهنگی نیز به شکل گسترده‌تری افزوده شده است.

دیپلماسی



از اعتماد تا شراکت

نگاهی به ریشه و دلایل تهران و رم برای گسترش روابط

امیر مدنی*

ایتالیایی‌ها همیشه ایران را کشوری مهم می‌دانسته‌اند و اکنون نیز همین نگاه را دارند. از نظر آنها ایران پایه امنیت در منطقه‌ای است که ناامنی در ادوار مختلف تاریخی بر آن حاکم بوده و هست. طبیعتا این نگاه کاملا همه‌جانبه نیست و شک و تردیدهایی در میان است. گروه‌های سیاسی با گرایش‌های مختلف در این زمینه نگاه متفاوتی دارند؛ اما همه آنها به‌روشنی متوجه هستند که ایران تأمین‌کننده امنیت در منطقه - به‌ویژه در بخش جنوبی دریای مدیترانه که برای ایتالیا بسیار مهم است- به شمار می‌رود. این مسئله استراتژیک به گرایش‌ها و نظرات مختلف سیاسی که احزاب و گروه‌های سیاسی در لحظه اتخاذ می‌کنند؛ اولویت دارد.

ایسن را هم نادیده نگیریم که رقبای منطقه‌ای ایران مثل عربستان و اسرائیل تلاش بسیاری می‌کنند اهمیت ایران به چشم نیاید. آنها با سرمایه‌گذاری‌های سنگین خود در ایتالیا و کشورهای اروپایی دیگر سعی می‌کنند تا این بینش مثبت را کمرنگ کرده و مانع گسترش

مناسبات اقتصادی گسترده‌ای با ایران داشته است و حالا سعی می‌کند به سطح مبادلات پیش‌از آن -رقمی حدود هفت‌میلیارد دلار- برگردد. ایران یک کشور ۸۰ میلیونی و بازار مهمی برای آنهاست؛ اما همان‌طورکه بسیاری از تحلیلگران ایتالیایی- ازجمله وزیر امور خارجه این کشور، که ماه آگوست گذشته همراه با وزیر زیرساخت‌ها به ایران سفر کرده بود- می‌گویند این بازار ظرفیت تبدیل‌شدن به یک بازار ۳۰۰ میلیونی را دارد؛ چراکه ایران عملا با ۱۵ کشور همسایگی مستقیم دارد؛ بنابراین همه تلاش ایتالیایی‌ها این است که به این بازارها دست پیدا کنند. اینکه لاجس‌ن روحانی رئیس‌جمهوری ایران سفر اروپایی خود را از ایتالیا شروع کرد نیز بیانگر نقش و وزن

خاص رم در نظر تهران است. در برنامه‌های اقتصادی جدیدی که اعلام شده، ایتالیا می‌تواند شریک اقتصادی ایران در همه بخش‌ها باشد؛ از زیرساخت‌ها گرفته تا بخش‌های لوکس مثل لباس، کفش و ... برای اینکه حجم مناسبات اقتصادی دو کشور روشن شود، به این نکته توجه کنید که بیمه دولتی ایتالیا بدقیقه‌ت است خرید ایرباس‌های فرانسوی از سوی ایران را تضمین کند. روشن است کشوری مثل ایران که بخش عمده بودجه خود را از طریق درآمدهای نفتی تأمین می‌کند در این شرایط پایین‌بودن بهای نفت با مشکل نقدینگی مواجه می‌شود؛ به‌این‌ترتیب تضمین خرید ایرباس‌های فرانسوی از سوی بیمه دولتی ایتالیا - به این صورت که مبلغ پرداخت می‌کند تا ایران طی اقساطی بدهی خود را پرداخت کند- نشانه اعتماد محافل سیاسی این کشور به ایران و روند جدید سیاست خارجی آن، است. موارد دیگری از همکاری نیز وجود دارد؛ برای نمونه یک گروه دیگر در ایتالیا با وزارت بهداشت تفاهم‌نامه امضا کرده که پنج بیمارستان در ایران بسازد. همچنین اتحادیه بیمانکاران ایتالیا آمادگی خود را برای نوسازی اتوبان‌های ایران و ... اعلام کرده است.

پروفسور جرموندوتوری که یک تالیف مشترک نیز با بنده دارن، بر دو نکته تأکید می‌کند: اول اینکه این گرایش مثبت در ایتالیا ادامه پیدا کند و دوم اینکه بتواند با سیاست مبتنی بر دیپلماسی ایران توأم شود تا نتیجه مثبت موردانتظار حاصل شود.

✽ پژوهشگر ارشد مؤسسه مطالعات سیاسی ساتیو پنجم رم

منهای پایتخت

شهدای مدافع حرم در قم تشییع شدند

● **تسنیم؛** قم، پیکر هفت نفر از شهدای مدافع حرم حضرت زینب (س) تشییع و در قطعه شهدای مدافع حرم واقع در بهشت حضرت معصومه (س) به خاک سپرده شدند. مراسم تشییع این شهدا از مسجد امام حسن عسکری (ع) تا حرم حضرت معصومه (س) و با حضور طلاب و روحانیون و مردم قم برگزار شد. شهید سیدمصطفی موسوی، شهید سیدمحمد حسینی، شهید سلطان‌علی رحیمی، شهید رضا حیدری، شهید حکیم حسین، شهید واصف حسین و شهید سیدعلی شاه، شهدای مدافع حرم بودند که توسط گروه‌های تکفیری به‌شهادت رسیدند.

علم‌الهدی:

حتی یک مرد هم از ورزش بانوان فیلمبرداری نکنند

● **مهز؛ مشهد:** آیت‌الله سیداحمد علم‌الهدی، امام‌جمعه مشهد، در دیدار با امیر خادم، معاون وزیر ورزش و جوانان، در محل دفتر امام‌جمعه با بیان اینکه تأکید بنده بر لزوم ترویج فرهنگ حجاب در عرصه بین‌الملل در حوزه ورزش است، گفت: این نگرش به فضای ورزش بانوان، باید به‌گونه‌ای باشد که حتی یک مرد هم از محل ورزش بانوان فیلمبرداری نکند. او با تأکید بر اینکه فضای ورزش بانوان باید فضایی مقدس باشد، گفت: متأسفانه برخی جریان‌های سیاسی از این حوزه بهره‌برداری سیاسی دارند. او سیاست‌زدگی کشور را یکی از مشکلات نظام اسلامی دانست و افزود: این مسئله باعث می‌شود حرف‌ها عکس آنچه اتفاق افتاده‌اند، تحلیل شوند و عده‌ای از این شرایط بهره‌برداری سیاسی داشته باشند. علم‌الهدی ادامه داد: مشکل اصلی ورزش بانوان در عرصه فضای آن است که برخی گروه‌های سیاسی اجازه نمی‌دهند حرف ما زده شود. او با اشاره به اینکه هیچ شخصی با ورزش بانوان مخالف نیست، تصریح کرد: اگر متولی عرصه ورزش بانوان به دست افراد متدین برسد شاهد ثمرات فراوانی در این عرصه خواهیم بود. امام‌جمعه مشهد خاطرنشان کرد: وقتی یکی از بانوان ورزشکار جمهوری اسلامی ایران مدال خود را از یک داور هندی دریافت می‌کند که به گردن او آویخته می‌شود و پس از آن پرچم این نظام بالا برده می‌شود، این مسئله برای ما ننگ است.

سخت‌ترین کار دنیا چیه؟

هر کاری می تونه سخت باشه، ولی به کارهایی انقدر سختن که آدم اگه قهرمان، شجاع، منطقی، عارف، قوی، ثروتمند یا حتی مرد آهنین هم باشه نمی تونه اون رو به سادگی انجام بده. هیچ کاری تو دنیا به سختی تحمل بیماری فرزند نیست، ولی همین لحظه مادر و پدر هزاران کودک مبتلا به سرطان دارن این سخت‌ترین کار دنیا رو با امید نجات جون فرزندشون انجام میدن. بباین با هم کاری کنیم که هیچکس دست تنها نمونه، بباین در انجام سخت ترین کار دنیا شریک باشیم.

حتی با هزار تومان می شه به اونها درانجام سخت ترین کار دنیا و نجات جان یک کودک کمک کرد.

